

Ситуаційний звіт про доступ до програм замісної підтримувальної терапії в Україні

Станом на 1 травня 2022 року

В умовах війни одними з найбільш актуальних питань у сфері охорони здоров'я залишається питання забезпечення необхідного та безперервного лікування уразливих груп населення. Однією з таких груп є особи залежні від психоактивних речовин. Одним з найефективніших методів лікування осіб із психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів є замісна підтримувальна терапія (ЗПТ). Під час воєнної агресії питання забезпеченості та доступу до лікувальних препаратів для пацієнтів замісної підтримувальної терапії набуває все більшої актуальності.

Доступ до програми замісної підтримувальної терапії в Україні

Поточна інформація щодо напрямків роботи в сфері забезпечення доступу до програм ЗПТ

Заплановано проведення досліджень по визначенню змін у наркосцені під час воєнних дій та оцінці симптомів побічних реакцій на препарати ЗПТ. Дослідження покликані допомогти у роботі з проблемами доступності до програм зменшення шкоди під час воєнних дій та забезпечення якості препаратів, які б відповідали потребам пацієнтів.

Проводиться робота щодо можливості отримання препаратів пролонгованої форми Бупренорфіну та Бупренорфін + Налоксон в якості гуманітарної допомоги. Обговорюються питання отримання препаратів, їх логістика та медичний супровід.

Продовжується процес перемовин щодо закупівлі препаратів замісної підтримувальної терапії для потреб 2022 року. Ведуться перемовини з урахуванням розширення переліку виробників. Обговорюються терміни поставки препаратів, логістика та ін.

Відновили роботи приватні лікувальні заклади. Йде процес збору звітної інформації від цих закладів.

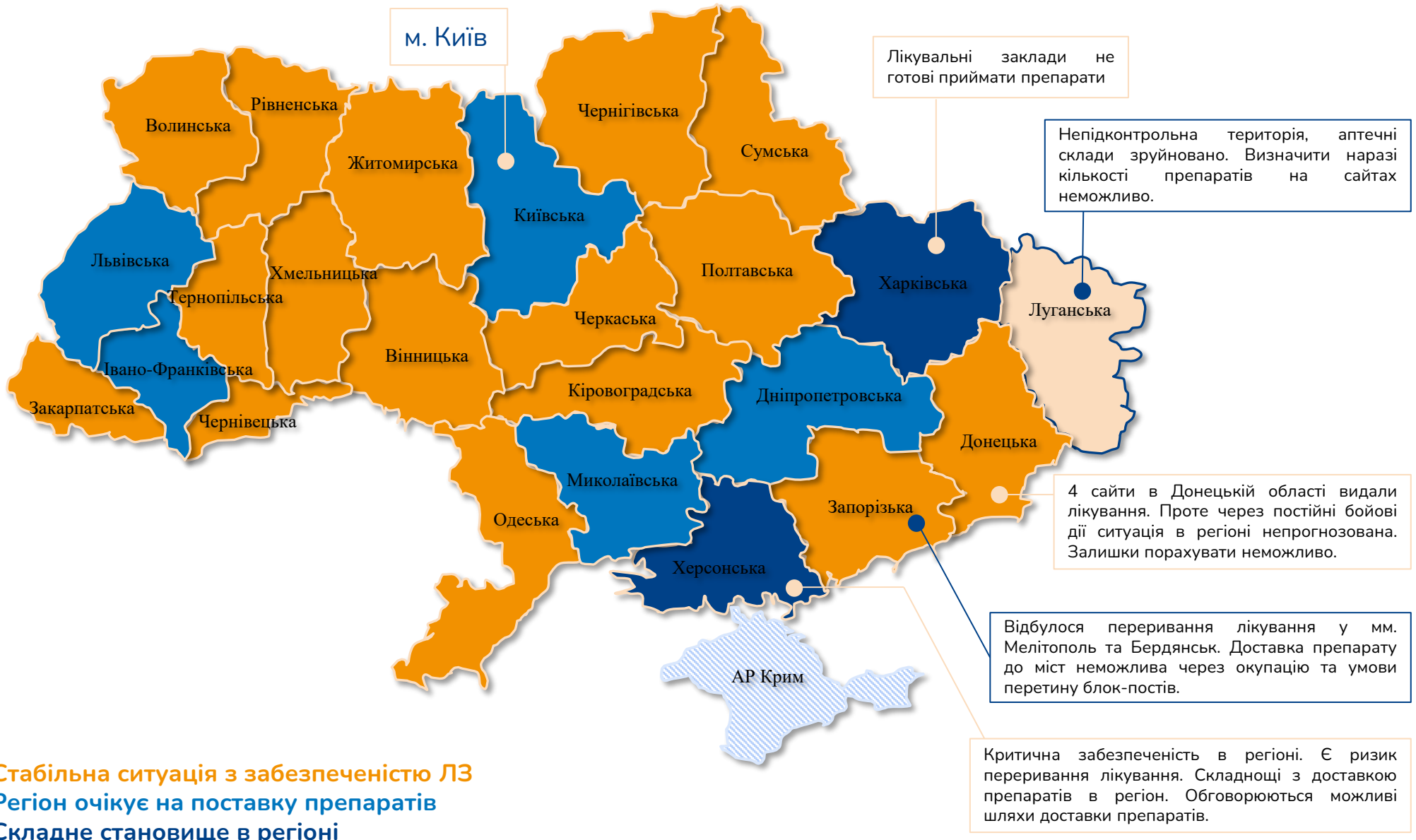

Регіони проінформовані про новий механізм доставки препаратів ЗПТ. Триває процес формування буферу препаратів в регіонах.

Розширюється перелік закордонних лікувальних закладів, що приймають внутрішньо переміщених осіб-пацієнтів ЗПТ на лікування за кордоном.

Забезпеченість регіонів України лікувальними засобами (ЛЗ) ЗПТ

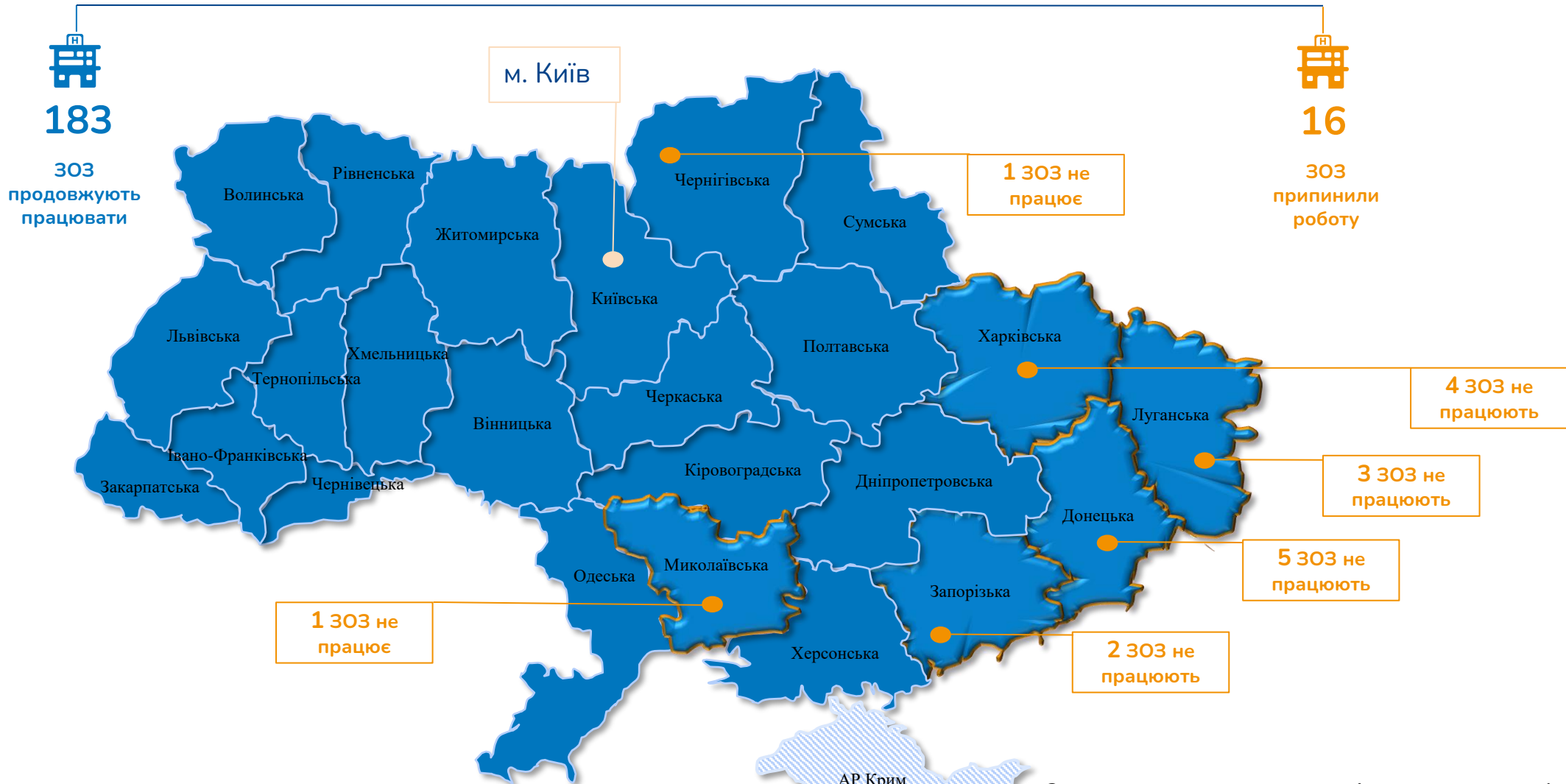

Інформація щодо закладів охорони здоров'я (ЗОЗ), що впроваджують ЗПТ

199

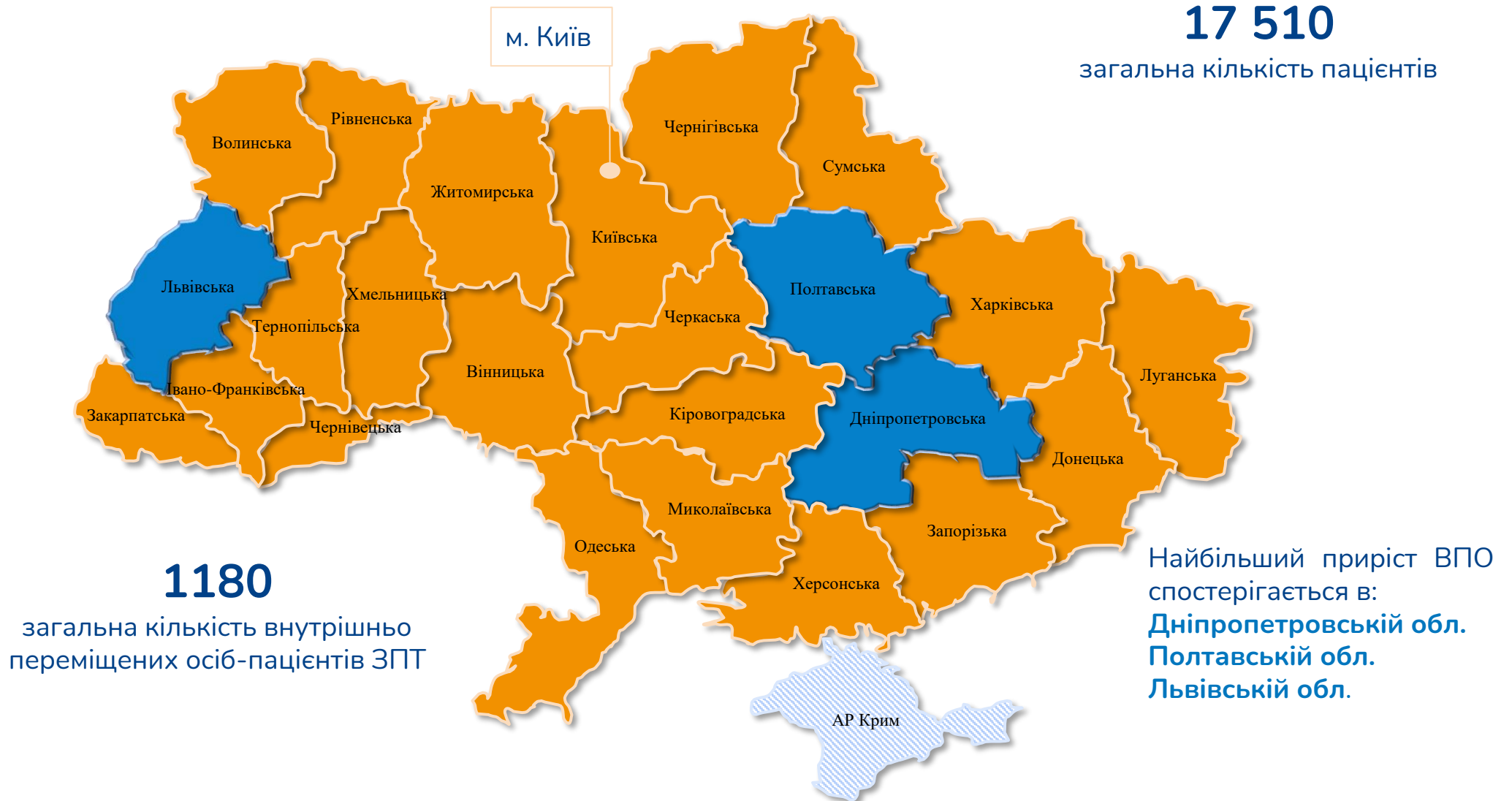
Загальна кількість ЗОЗ, що надають послуги ЗПТ

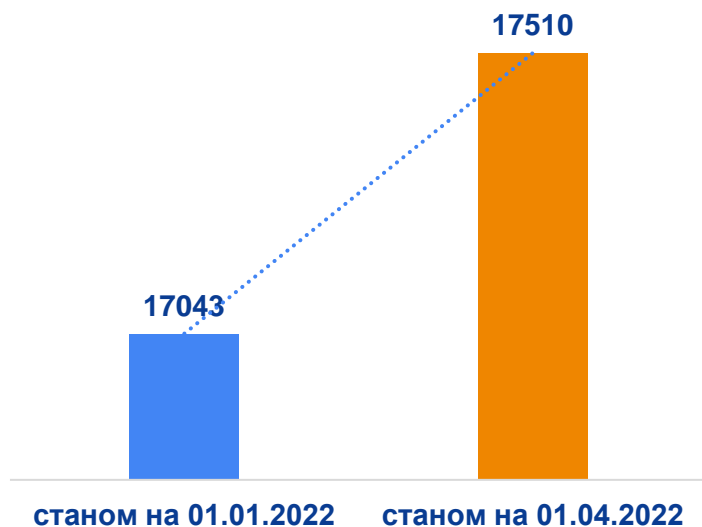
Інформацію щодо стану актуальності надання лікування ЗПТ тим чи іншим закладом охорони здоров'я пацієнту необхідно уточнювати самостійно.

З контактними даними закладів охорони здоров'я, що впроваджують програму ЗПТ можна ознайомитись за посиланням: [Контакти ЗОЗ](#)

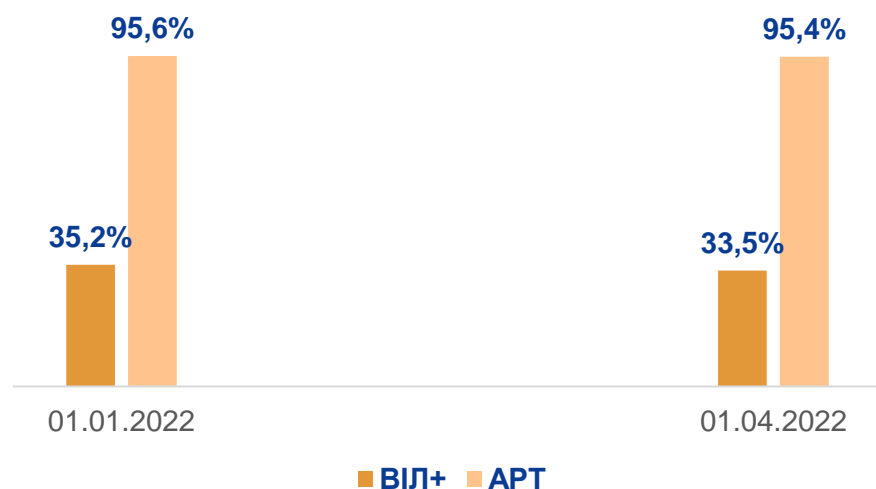
Дані щодо кількості пацієнтів ЗПТ

Динаміка змін в програмі ЗПТ за 3 місяці

Динаміку каскаду послуг, пов'язаних з ВІЛ

Найбільший приріст пацієнтів за період відбувся у Волинській (+10%), Запорізькій (+11,1), Закарпатській (+95,5%), Житомирській (+11,8%), Київській (+28,4%), Львівській (+26,8%), Полтавській (+11,1%), Чернівецькій (+12,3%) областях.

Негативні темпи приросту зафіксовано у Донецькій (-30,8%), Луганській (-63,7%), Харківській (-20,6%) областях.

Практика видачі препаратів для самостійного прийому

% осіб, які отримують препарати для самостійного прийому поза межами сайту ЗПТ (видача препаратів з ЗОЗ, видача за рецептом та в межах створеного стаціонару вдома) збільшилась на 10%.

Станом на **01.04.2022 року 94,4%** пацієнтів ЗПТ отримують препарати «на руки».

Наприкінці 2021 року % таких пацієнтів був на рівні **84,4%**

Доступ до програми замісної підтримувальної терапії для переміщених осіб за межами України

31 пацієнт

загальна кількість осіб, які
розпочали лікування за
кордоном

43 пацієнта

загальна кількість осіб за
кордоном, які звернулися із
запитом щодо лікування ЗПТ

При виїзді за кордон пацієнтам рекомендується самостійно перевіряти інформацію про перелік місць, де є можливості отримання лікування ЗПТ.

Актуальну інформацію можна дізнатися за посиланням: [Отримання ЗПТ за кордоном](#)

Для безперешкодного отримання медичної послуги за межами України, пацієнту, що знаходився на програмі замісної підтримувальної терапії в Україні, важливо мати медичну виписку з України, що підтверджує факт того, що він/вона знаходиться на лікуванні ЗПТ та включає в себе інформацію про препарат та його дозування.

Представник Центру Громадського Здоров'я за супровід пацієнтів ЗПТ за кордоном:

Карасійчук Тарас - головний фахівець з управління та протидії вірусним гепатитам та опіоїдної залежності Центру громадського здоров'я МОЗ України.

Контактна інформація:

телефон: +380973183061

електронна пошта:

t.karasiichuk@phc.org.ua

[Національна гаряча лінія з питань наркозалежності та ЗПТ](#)
0-800-507-727

[EHRA. Інформація для ВПО-пацієнтів ЗПТ, що виїжджають за кордон](#)

[SoS Project. Сервіс #HELPnow](#)

Кількість переміщених осіб, які отримують ЗПТ за межами України (за інформацією іноземних ЗОЗ)*

Латвія – 7 пацієнтів

Литва – 3 пацієнт

Словаччина – 7 пацієнтів

Молдова – 10 пацієнтів

Угорщина – 4 пацієнти

*деякі країни не надають інформацію ЦГЗ

Закон України «Про психіатричну допомогу»

Регламентує надання психіатричної допомоги в Україні в цілому і особам з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання ПАР, зокрема. Відповідно до Закону лікар-психіатр одноосібно і без госпіталізації має право встановлювати діагноз психічного розладу

Наказ МОЗ України від 27.03.2012 № 200 «Про затвердження Порядку проведення замісної підтримувальної терапії осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів»

Основний документ, який регламентує впровадження ЗПТ в країні

Наказ МОЗ України від 09.11.2020 № 2555 «Про затвердження стандартів медичної допомоги «Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання опіоїдів»

Стандарт надання медичної допомоги при гострій інтоксикації опіоїдами, синдромі залежності від опіоїдів та стані відміни. Стандарт був розроблений відповідно до міжнародних клінічних настанов та затверджений на заміну застарілого протоколу.

Наказ МОЗ України від 04.03.2022 № 409 «Про надання паліативної допомоги та замісної підтримувальної терапії пацієнтам в умовах воєнного стану»

Наказ дозволяє лікарям на час військового стану видавати препарати ЗПТ пацієнтам для самостійного прийому, у т.ч. в умовах створеного стаціонару вдома та за рецептом, в обсягах, що не перевищують 30-денної потреби.

Нормативно-правові акти

Наказ МОЗ України від 07.03.2022 № 425 «Про зберігання препаратів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в умовах воєнного стану»

Наказом дозволено збільшити об'єми зберігання препаратів, в т.ч. які використовуються для ЗПТ, відповідно до трьохмісячних потреби.

Наказ МОЗ України від 20.04.2022 № 665 «Про забезпечення лікарськими засобами, що закуплені за кошти Державного бюджету України на 2021 рік, осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів, які отримують лікування із використанням препаратів замісної підтримувальної терапії в умовах воєнного стану»

Відповідно до наказу, на час військового стану змінено правила поставок препаратів ЗПТ. Препарати поставлятимуться не відповідно до затверджених розподілів, а відповідно до поданої потреби ЗОЗ чи ДОЗ.

Нормативно-правові акти

Постанова КМ України від 13.05.2013 № 333 «Про затвердження Порядку придбання, перевезення, зберігання, відпуску, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я»

Постановою затверджено основні правила поводження з наркотичними засобами, психотропними речовинами і прекурсорами, в т.ч. і пацієнтами, а також правила їх повернення до ЗОЗ

Наказ МОЗ України від 07.08.2015 № 494 «Про деякі питання придбання, перевезення, зберігання, відпуску, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я»

Наказом затверджена медична документація для обліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та правила її ведення.

Джерела інформації

Джерела інформації

Щотижневий брифінг Центру громадського здоров'я України
з питань ЗПТ
Кожної середи о 16:00

Перейти

Офіційний сайт Центру громадського здоров'я

Перейти

Сайт Євразійської асоціації зниження шкоди

Перейти

Сторінка SoS Project

Перейти

Сайт БФ «Надія та Довіра»

Перейти
